

63/2021. (XII. 29.) ITM rendelet a pedagógusképzés képzési terület egyes szakjainak képzési és kimeneti követelményeiről

3. KONDUKTOR ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: konduktor (Conductive Education)

2. Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

– végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat

– szakképzettség: konduktor

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Conductive Teacher

– választható specializációk: óvodai, iskolai, pedagógiai rehabilitáció

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben: 8 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit

– a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40–60 százalék)

– a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit

– a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 144/0113

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan pedagógiai szakemberek, konduktorok képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek és képességek birtokában alkalmasak bármely életkorú központi idegrendszeri sérülés következtében mozgáskoordinációs (mint vezető tünet) zavarral küzdő gyermek, felnőtt konduktív neveléssel megvalósított fejlesztésére, komplex pedagógiai rehabilitáció megvalósítására, speciálisan az óvodai specializáció az óvodáskorú mozgássérült gyermekek integrált, inkluzív, szegregált csoportokban történő nevelésére, fejlesztésére, az iskolai specializáció az 1–4. osztályos mozgássérült gyermekek integrált, inkluzív, szegregált osztályokban történő nevelésére, oktatására, fejlesztésére. Felkészültek a tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A konduktor

a) tudása

- Ismeri a társadalom fejlődésének és működésének történelmi, eszmei, strukturális és funkcionális összefüggéseit.
- Ismeri a hazai köznevelés és felnőttképzés, továbbá a közegészségügy, a korai szűrés, a korai fejlesztés feladatait és stratégiáit, érvényes dokumentumait, a rendszerek preferenciáit, különös tekintettel az esélyegyenlőség biztosítására.
- Ismeri a nevelés-oktatás elméletét, a tanulásirányítás módszereit és munkaformáit, az életkorokra jellemző pszichológiai sajátosságokat és nevelési lehetőségeket, a személyiségfejlődés és -fejlesztés pszichológiai tényezőit.
- Tisztában van a képességfejlesztés pszichológiai és pedagógiai alapjaival, feltételeivel, eljárásaival valamennyi életkorban, valamint a differenciált és az inkluzív, illetve integrált nevelés-oktatás elveivel, eljárásaival.
- Ismeri a központi idegrendszeri sérülések kialakulásának kockázatát, lehetséges prevencióját, a mozgás- és pszichomotoros fejlődés menetét. Ismeri és tudja a központi idegrendszeri sérülések következtében létrejövő mozgásszervi fogyatékoság vagy az ehhez hasonló tünetegyüttesek sajátosságait (spina bifida).
- Ismeri az egészséges életmódra nevelés és mentális egészség védelmének lehetőségeit az egyes életkorokban és tünettípusokban.
- Tisztában van az egyes életkorokhoz kapcsolódó funkcionális és diszfunkcionális működés anatómiai, neuroanatómiai és patológiai alapjaival, ismeri a motoros diszfunkció eredetét, tüneteit, vizsgálatát, differenciált diagnosztikájának alapjait.
- Tisztában van a központi idegrendszeri sérültek fejlesztésének lehetőségeivel valamennyi életkorban.
- Rendelkezik a mozgásában korlátozott gyermek számára készülő fejlesztő program tervezésének, módszereinek, eszközeinek, megvalósításának ismereteivel.
- Tisztában van az elbocsátás, a más intézménybe helyezés, az integrálás, utánkövetés, tanácsadás, szakszolgálati tevékenység és utazó konduktori munka feladataival.
- Ismeri a nevelés eszközeként funkcionáló anyanyelv használatának tartalmi és technikai összetevőit, a hatékony kommunikáció technikáit és módszereit, a közéleti szereplés követelményeit.

– Ismeri a mozgássérültekkel kapcsolatos önálló felmérések, egyszerűbb vizsgálatok, megfigyelések tervezésének, lebonyolításának munkamenetét, az adatok értékelésének módját és az eredmények alkalmazását.

– Tájékozott a sajátos nevelési igényűek és az esélyegyenlőségre vonatkozó jogok törvényi szabályozását illetően.

b) képességei

– Képes elméleti, társadalomtudományi, pedagógiai, pszichológiai, orvosbiológiai, konduktív pedagógiai ismeretei kreatív és adekvát megvalósítására valamennyi életkorú és tünettípusú mozgássérült fejlesztésében.

– Eligazodik a különböző életkorú sérültek fő élettevékenységeinek, humán funkcióinak fejlesztésében.

– Képes gyermekek és felnőttek konduktív pedagógiai szűrővizsgálatára, illetve a működési zavarok pedagógiai befolyásolására, problémacentrikus feladatsor összeállítására, a tevékenység irányítására, értékelésére, a sérült megfigyelésére, a fejlődés dokumentálására.

– A fejlődés különböző állomásain differenciált egyéni és csoportprogramokat készít és bonyolít le.

– Értelmezni tudja a konduktív pedagógia célját, rendszer jellegét és rendszer elemeit, és képes az ágazatokon átívelő (oktatásügy, egészségügy, szociális) rehabilitációs tevékenység homogén és vegyes teamjeiben együttműködni.

– Együttműködik a családokkal, krízishelyzeteket kezel, elvégzi a szülők, hozzátartozó, gondviselő felkészítését.

A fejlesztő programot beépíti a sérült életrendjébe.

– Képes az ismeretek önálló, kritikus megfogalmazására, a konduktív nevelés során előadódó nevelési helyzetek, problémák elemzésére, konfliktushelyzetek megoldására, problémamegoldó technikák hatékony alkalmazására.

– Képes a konduktív nevelő-oktató munka tervezésére, szervezésére a cerebrál paretikus (CP-s) gyermekek tanulási folyamatának irányítására, a tanulási alapképességek fejlesztésére, a tanítási órán, foglalkozáson kívüli nevelési feladatok ellátására.

c) attitűdje

- Adaptív módon alkalmazza a prevenciósz szemléletet.
- Adaptív módon együttműködik a speciális és többségi szak- és társintézményekkel.
- Nyitott az egyetemes és a nemzeti értékek megbecsülésére a sérült emberek társadalmi integrációja érdekében.
- Nyitott az emberi értékek elfogadására, a másság tiszteletben tartására, a sérült személyek társadalmi beilleszkedésének támogatására.
- Tiszteletben tartja az emberi értékeket, az ép és az eltérő fejlődésmentű emberek társadalmi együttélésének értékeit és az etikai normákat.
- Természetes számára a másság elfogadása, az eltérő fejlődésment tiszteletben tartása.
- Elkötelezett az egészség, mint érték óvása, az egészség, mint érték megőrzése, az egészséges életmód támogatása iránt.
- Konduktori tevékenysége során nyitott a szakmai kritika elfogadására és önértékelésre.
- Nyitott a konduktív neveléssel összefüggő új elméletek és módszerek, technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
- Részt vállal a konduktív neveléssel összefüggésben álló szakmai kutatásokban, innovatív team-munkákban.
- Igénye van önálló továbbtanulással és szervezett továbbképzések segítségével meglévő képességei fejlesztésére és szakterületén felhasználható új kompetenciák elsajátítására.

d) autonómiája és felelőssége

- A konduktor hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rá bízott mozgássérült gyermekek és felnőttek optimális fejlődéséért, kulcskompetenciáik megalapozásáért vagy kialakításáért.
- A jogszabályok és intézményi szabályok szabta keretek között önállóan dönt a konduktor munkával összefüggő problémahelyzetek megoldásáról.
- Önállóan vezeti a tanügyi, óvodai nevelési dokumentumokat, egyéni fejlesztési terveket készít.
- Felelősséget vállal a fejlesztési folyamat során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.

- Konduktori hivatása, művelése körében felelősséget vállal a nevelési vagy nevelési-oktatási intézmény küldetéséért.
- Szakmai tevékenységén kívül is felelősséget vállal az ép és az eltérő fejlődésmenetű személyek társadalmi kohéziójának erősítésében.
- Konduktori tevékenységét a sérült gyermekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség, felelősség irányítja.

7.1.2. Óvodai specializáció továbbá a konduktor

a) tudása

- Ismeri a fejlődés, a fejlesztés, a széles értelemben vett tanulás sajátosságait az ép fejlődésű és mozgássérült óvodáskorú gyermekek körében, a mozgássérült gyermekek szegregált és integrált nevelésének elméleti, módszertani kérdéseit, az óvodai nevelés alapdokumentumait, a szegregált és a többségi, integrált intézményekben a nevelés eredményes konduktív megvalósítását, valamint a feladat és programtervezés életkor- és diagnózis-specifikus lehetőségeit és eszközeit.
- Ismeri az óvodás életkorhoz kapcsolódó funkcionális és diszfunkcionális működéseket, továbbá az ehhez kapcsolódó ellátási és gondozási tevékenységeket, a tanulási nehézségek okait, megjelenési formáit, a fejlesztés lehetőségeit.
- Ismeri azokat a műveltségi tartalmakat, amelyek a társadalmi igényeknek megfelelően, pedagógiai-pszichológiai megfontolásból az óvodáskorúak fejlesztésében szerepet kapnak.
- Tisztában van mindazon pedagógiai és pszichológiai koncepciókkal és elvekkel, amelyek a konduktív nevelés módszertani eljárásai alapulnak.
- Tudja a konduktív nevelés területeinek tervezési módjait, a mozgássérült óvodás korú gyermekek nevelési-tanulási-fejlesztési folyamata megszervezésének, megvalósításának, értékelésének eljárásait.
- Ismeri a nevelési területeken megvalósítható képességfejlesztési eljárásokat, az egyes nevelési területek sajátos hozzájárulását a kommunikációs, a kognitív és a cselekvéses képességek fejlesztéséhez, a tanulás mint komplex tevékenység megalapozásához.
- Ismeri a nevelési területek sajátos hozzájárulását a nevelési feladatok megvalósításához, különös tekintettel az anyanyelvi nevelésre, a környezeti nevelésre, a vizuális nevelésre, a testi és zenei nevelésre.

b) képességei

- Konduktív elméleti és gyakorlati ismereteit adekvát és kreatív módon alkalmazza a 3–8 éves sajátos nevelést igénylő, elsősorban mozgássérült gyermekek egyéni és csoportos szegregált és integrált nevelésében.
- Az óvodás korú mozgássérült gyerekek problémáit felismeri, azok ismeretében képes fejlesztő programok tervezésére és végrehajtására.
- A konduktív fejlesztő munkában képes az óvodáskorú mozgássérült gyermek fejlődésének értékelésére, nevelésével kapcsolatos tanácsadásra, a szülőkkal való kapcsolattartásra.
- Eligazodik az óvodáskorúak gyermekvédelmével kapcsolatos jelzésértékű feladatokban.
- Képes a mozgássérült óvodáskorú gyermekek integrált, inkluzív nevelésére, a nevelési tevékenység tervezésére, a megfelelő módszerek kiválasztására, a nevelési folyamat szervezésére, irányítására, értékelésére, foglalkozási-nevelési terv készítésére a helyi program kimunkálásától az egyes foglalkozások tervének elkészítéséig.
- Spontán és tervezett nevelési helyzetekben képes a nevelési területek tartalmának és a hozzájuk kapcsolódó szakmódszertani ismereteknek az adekvát transzferálására.
- Hatékony problémamegoldó technikákat alkalmaz nevelési helyzetek, problémák elemzésére és konfliktushelyzetek megoldására.
- Felismeri a tanulási problémákra utaló jeleket, a kompetenciahatárok betartásával azokat kezeli, szakszolgálathoz irányítja, kapcsolatot létesít és tart fenn a társszakmák képviselőivel.
- Folyamatosan tájékozódik az új óvodai nevelési koncepciók, irányzatok körében.
- Eljárásait folyamatosan kontrollálja, és ennek alapján választ és alkalmaz új eljárásokat.

7.1.3. Iskolai specializáció továbbá a konduktor

a) tudása

- Ismeri a fejlődés, a fejlesztés, a széles értelemben vett tanulás iskoláskorra jellemző sajátosságait az ép fejlődésű és a mozgássérült kisiskolások körében, a nevelés és tanítás elméleti, módszertani kérdéseit.
- Tisztában van a szegregált és többségi, integrált 1–4. osztály nevelési-oktatói programjával, megvalósításának konduktív módjaival.

- Ismeri az iskoláskorúak motoros diszfunkcióinak központi idegrendszeri eredetét, felismerését, szűrését, motoros diszfunkciójának tüneteit, vizsgálatát, a motoros diszfunkció differenciált diagnosztikájának alapjait, ritka kórképeit és azok kezelését.
- Tisztában van a tanulási nehézségek okaival, speciális megjelenési formáival, a fejlesztés lehetőségeivel, speciális hallás-, beszéd- és írásproblémákkal és azok fejlesztésének módjaival, a mozgássérült iskolások segítésének módjaival és eszközeivel, alternatív kommunikációs módszerek alkalmazásával.
- Ismeri azokat a műveltségi tartalmakat, amelyek a társadalmi igényeknek megfelelően, pedagógiai-pszichológiai megfontolásból az 1–4. osztályos tanulók nevelésben-oktatásában szerepet kapnak.
- Tisztában van a tantárgy-pedagógiai eljárásokat megalapozó pedagógiai-pszichológiai elvekkel és koncepciókkal.
- Ismeri a műveltségtartalmakhoz, tantárgyakhoz kapcsolódó nevelés tervezésének módjait, az ép fejlődésű és a mozgássérült tanulók tanítási-nevelési folyamata megszervezésének, megvalósításának, értékelésének eljárásait.
- Tisztában van az 1–4. osztályos tanulók körében megvalósítható képességfejlesztési eljárásokkal.
- Ismeri a műveltségtartalmak sajátos hozzájárulását a nevelési feladatok megvalósításához, különös tekintettel a környezeti nevelésre, a társadalmi és vizuális környezet (természeti, épített, nyelvi, hangzó) megismerésére, védelmére és fejlesztésére.
- Ismeri mindazokat a mesterségbeli eljárásokat és technikákat, amelyekkel az 1–4. osztályos tanulók konduktív iskolai nevelése-oktatása eredményesen végezhető.

b) képességei

- Társadalomtudományi, pedagógiai és pszichológiai ismereteit kreatívan és adekvátan alkalmazza az 1–4. osztályos mozgássérült gyermekek egyéni és csoportos nevelésben-oktatásában.
- Képes az egyéni képességek megismerésére, a fejlődésbeli lemaradás mértékének megállapítására.
- A képességek ismeretében egyéni és csoportos fejlesztést végez, képes a képességhiányok korrigálására, kompenzálására, a fejlődés diagnosztizálására, dokumentálására.
- Folyamatosan fejleszti a sajátos nevelési szükségletű kisiskolások tan- és fejlesztő eszközeit.

- Megvalósítja az 1–4. osztályos, sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív csoportban folyó nevelését, személyiségfejlesztését.
- Képes az 1–4. osztályos, eltérő fejlődésű tanulók tanulási tevékenységeit, tanulási folyamatait megtervezni és irányítani, kiválasztani szükséges oktatási-nevelési terveket és alkalmazni a különféle értékelési eljárásokat.
- Cerebral paretikus gyermekek körében képes a műveltségtartalmak és a hozzájuk kapcsolódó speciális tantárgy-pedagógiai ismeretek adekvát transzferálására spontán nevelési helyzetekben.
- Eligazodik a sajátos nevelési igényűek gyermekvédelemmel kapcsolatos jelzésértékű feladatok ellátásában.

7.1.4. Pedagógiai rehabilitáció specializáción továbbá a konduktor

a) tudása

- Tisztában van a különböző rehabilitációs eljárások történeti fejlődésével és intézményrendszerével, a rehabilitációban részt vevők jogaival és az ellátó intézményrendszerrel.
- Ismeri az emberi mozgások során érvényesülő anatómiai, élettani, biomechanikai, neurofiziológiai, mozgásszabályozási és pszichofiziológiai törvényszerűségeit.
- Ismeri a kognitív pszichológia vizsgálatának tárgyát, a figyelem, az észlelés, tanulás, az emlékezet, a problémamegoldás és a nyelv fejlődésének pszichológiáját.
- Ismeri azokat a műveltségi tartalmakat, amelyek a társadalmi igényeknek megfelelően, pedagógiai-pszichológiai megfontolásból a cerebralparetikusok óvodai nevelésében és az 1–4. osztályos tanulók oktatásában szerepet kapnak.
- Tisztában van a felnőttnevelés társadalmi funkcióival, a felnőtt korosztály iskolai és iskolán kívüli képzésének cél- és feladatrendszerével, a felnőttek tanulásának-tanításának eszközeivel és módszereivel.
- Ismeri a mozgásszervi rehabilitáció különböző eljárásait, a fizioterápia alkalmazási formáit, a rehabilitációs team munka összehangolt működésének alapjait.
- Tisztában van a pszicholingvisztika és neurolingvisztika alapjaival, a beszédpercepció és beszédprodukciónak zavarai, a fejlesztő, alternatív kommunikációs eljárásokkal.
- Tisztában van a szegregált és többségi, integrált óvodai nevelés és iskolai oktatás történeti előzményeivel, programjával, megvalósításának konduktív módjaival.
- Ismeri a kórházpedagógia kialakulását, jelenlegi rendszerét, jogi, intézményi és szervezeti kereteit.

– Tisztában van a sportpszichológia kialakulásának történetével, a tudományág feladataival és módszereivel, különös tekintettel a parasportokra.

b) képességei

– Társadalomtudományi, pedagógiai és pszichológiai ismereteit kreatívan és adekvátan alkalmazza a mozgássérült gyermekek és felnőttek egyéni és csoportos, komplex pedagógiai rehabilitációjában.

– Az egyéni képességek megismerése alapján megállapítja a fejlődésbeli lemaradás mértékét, az aktív és passzív mozgatórendszer alapvető biomechanikai mérési eljárásait használja, elemzi és értékeli.

– Komplex anatómiai, neurofiziológiai és ortopédiai ismeretei alapján megvalósítja a mozgásszervrendszer életminőség-javító korrekcióját adekvát segédeszközök használatával és speciális programok összeállításával.

– A képességek ismeretében egyéni és csoportos fejlesztést végez, képes a képességhiányok korrigálására, kompenzálására, a fejlődés diagnosztizálására, dokumentálására.

– Képes az óvodáskorú és az 1–4. osztályos, eltérő fejlődésű tanulók tanulási tevékenységeit, tanulási folyamatait megtervezni és irányítani, kiválasztani a szükséges oktatási-nevelési terveket és alkalmazni a különféle értékelési eljárásokat.

– Folyamatosan fejleszti a különböző kommunikációs nehézséggel élő mozgássérültek alternatív kommunikációs eljárásait, eszközeit, adekvátan alkalmazza a különböző kommunikációs stratégiákat a sérültekkel, hozzátartozóikkal, heterogén rehabilitációs teamben, különös tekintettel az etikai normák betartására.

– Elméleti ismereteit alapján konduktív fejlesztést végez kórházban, együttműködve az egészségügyi rehabilitációs folyamatban, megismerve az állapotfelmérést, terápiás eljárásokat, dokumentációt, részt vesz az otthoni ápolásban és a komplex dokumentáció elkészítésében.

– Az egyéni képességek ismeretében rekreációs programokat tervez, a konduktív pedagógiai programba beépíti az adaptív sportok megvalósítható elemeit, ágazatait.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- speciális társadalomtudományi, jogi, neveléstudományi, pszichológiai ismeretek 35–45 kredit;
- konduktori szakmai elméleti ismeretek (orvosbiológiai, neurológiai alapismeretek, neurorehabilitáció, konduktív pedagógia, konduktív nevelés módszertana, különböző életkorúak konduktív nevelése) 55–60 kredit;
- konduktív pedagógiai gyakorlat 50–55 kredit.

8.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve a konduktor szakma életkor szerinti (óvodai, iskolai, rehabilitáció) igényeinek megfelelő szakterületeken szerezhető speciális ismeret, amelynek kredit értéke 60–65 kredit.

8.2. *

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A gyakorlati képzés bármely életkorban személyiség- és mozgásfejlesztéséhez szükséges korszerű eljárások, módszerek megismerését, a tanultak gyakorlását és alkalmazását biztosítja egyéni és csoportos foglalkozásokon. Biztosítja, fejleszti a speciális konduktori, nevelői képességek, technikai jártasságok kialakulását. A gyakorlati képzés tartalmába beleértendő a hallgatók hospitálásai, csoportos és egyéni gyakorlatai, valamint a pedagógiai és módszertani, tantárgy-pedagógiai stúdiumok keretében végzett integrált, többségi és konduktív óvodai foglalkozások és iskolai tanítási gyakorlatok is. A hallgató az óvodapedagógus specializáción módszertani, a tanító specializáción tantárgy-pedagógiai gyakorlatot végez különböző csoportokban. A hallgató a képzés során többségi és integráló intézményekben is teljesít gyakorlatot. A pedagógiai rehabilitáció specializációt választó hallgatók egészségügyi és szociális intézményben is végeznek szakmai gyakorlatot.

8.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés a speciális, konduktív nevelési módszertani, oktatási és kutatási tevékenységet folytató intézmény gyakorló és köznevelési intézményei biztosítják, hogy a hallgató a képzés egész folyamatában részt vegyen a konduktív nevelési fejlesztésben, konduktori teamekben, csecsemőkortól felnőtt korig megismerhesse a cerebrál paretikusok vagy ahhoz hasonló tünetegyüttest mutató kórképeket.